
miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 4/2003

Moje Nórsko

Nórsko bola pre mňa už od mala vysnívaná krajina, sedela som pred TV a bezdôvodne fandila všetkým nórsnym športovcom, snažiac sa naučiť ich pre mňa ťažko znejúce mená. Žiaden dokument, ktorý sa týkal severskej tematiky som si nenechala ujsť.

Od roku 1994 do roku 1999 som postupne žila v USA, Londýne a Turíne a vrátila som sa s vedomím, že už sa usadím doma, nikam nepôjdem. Zamestnala som sa na hrade Červený Kameň, okr. Pezinok ako lektorka a tento druh práce ma veľmi bavil, vzhľadom na to, že mám rada históriu, zemepis a cudzie jazyky. Pamätám si ten deň, keď mi priniesol kolega, ktorý vedel, že "žeriem" všetko, čo sa týka Nórska, jednu brožúru, kde písali, že do Nórska sa dá dostať ako au-pair. Vôbec som neváhala, vybavila si všetky papiere a plná odhodlania nasadla do lietadla smer Oslo.

Čakala ma tam moja "nová rodina", ktorá bola holandská a nešetřila kritikou na všetko, čo bolo nórske. Vlastne som ani nechápala, prečo tam žijú, keďže im tam všetko vadilo. Bývala som v Lieri, kde nebolo žiadne kultúrne ani spoločenské vyžitie. Takže som čakala na školu ako na spasenie. Stretla som tam veľa zaujímavých ľudí a dúfam, že aj priateľov na celý život. Strašne som sa tešila na nóřčinu, aj keď po prvom počutí som mala pocit, že taký jazyk sa v živote nenaučím. Postupne som nachádzala čoraz väčšiu spätosť s nemčinou a angličtinou, a nóřčina sa stávala pre mňa dostupnejšou. Prvé mesiace v škole som si opakovala aj ruštinu, veľa spolužiakov bolo z bývalého Sovietskeho zväzu a neovládali angličtinu, ktorá bola pre nás, začiatovníkov východným jazykom. Konečne som začala aj spoločensky žiť a keďže som spoznala aj Nórov, zistila som, že nie sú takí ľadoví a odmeraní ako pôsobia na prvý dojem.

Mojou prioritou bolo naučiť sa jazyk, takže to, že som mala školu 3 a pol hodiny každý deň bolo pre mňa úžasné. V tomto mi pomohlo aj to, že moja rodina bola holandská, takže nehovorili čistou nóřčinou a ja som rodičom lepšie rozumela ako deťom, ktoré žili od malička v Nórsku. Cez víkendy som bola najčastejšie v Oslo, lebo sa mi páčilo mesto a spoločenský život. Zoznámila som sa s jedným českým párom, ktorý ma často pozýval na víkend, pripravil české jedlá, alebo sme si opekali. Takže som mala v nich aspoň kúsok takmer domova.

Mňa ale najviac zaujímala nórska kultúra, príroda, vývoj jazyka a história, o týchto veciach som sa učila v škole, kde som mala šťastie na fantastickú učiteľku – Sidsel. Svojimi učebnými metódami nás dokázala tak zaujať a motivovať, že ma ani jeden deň nenapadlo "uliť sa" zo školy. Nemohla som si dovoliť neprísť do školy, lebo by mi uniklo veľa informácii, vlastne som sa na školu každý deň tešila.

Stretla som v triede ľudí s rôznymi osudmi. Imigrantov, ktorí dúfali v lepší život, ľudí, ktorí tak ako ja, z rôznych osobných dôvodov sa prišli naučiť jazyk, alebo ľudí, ktorí sa priženili a privydali a potrebovali rozumieť okoliu. Všetci sme tam boli na jednej lodi, tak sme sa často stretávali a zabávali, každý priniesol niečo typické pre svoju krajinu a jedli sme, spievali a tancovali.

Zvlášť mi v pamäti zostane cesta loďou do Dánska, celú noc bola strašná búrka, nemohla som od strachu spať a na druhý deň sa všade po lodi prechádzali zelené tváre a nikto nič nejedol.

Osem rokov od posledného stretnutia v Londýne som sa rozhodla navštíviť moju fínsku priateľku u nej doma, v Tampere. Keďže som chcela cestovať lacnejšie, podarilo sa mi kúpiť letenku s prestupom v Kodani a naspäť v Štokholme, takže pri mojej návšteve Fínska som zároveň navštívila aj Dánsko a Švédsko, aj keď len letiská.

Pri porovnávaní severských národností sa mi najslušnejší javia Fíni, potom Nóri a Dáni. Vo Fínsku sa mi nestalo, že ak som niekomu povedala, že nemám záujem konverzovať, že by ma otravoval ďalej. V Nórsku sa mi to stávalo pravidelne.

Sen, ktorý sa týka prírody, sa mi v Nórsku jednoznačne splnil. Zvykla som si chodiť na viachodinové prechádzky, a to za akéhokoľvek počasia. To sa mi na tomto severskom národe páči, že žiadne počasie ich nedokáže prekvapíť, neexistuje zlé počasie, človek môže byť len zle oblečený.

Mňa skôr prekvapili veľmi teplé, až horúce letá. Človek by si pomyslel, že na severe by mala byť len zima, ale nie je to tak. V máji som prišla domov, na Slovensko, a bola som najviac zo všetkých opálená, takže sa ma každý pýtal, či idem od Stredozemného mora.

Ďalším prekvapením pre mňa bola záľuba Nórov v jednoduché chaty bez elektriky a vody, uprostred ničoho, ktoré radi navštevujú. Moja myseľ nedokázala takýto spôsob ubytovania pochopiť.

Čo sa týka medziludských vzťahov, tak po spoločenských a srdečných Talianoch bol rozdiel v mentalite očividný, ale mne tá ich rezervovanosť bola príjemná, nestalo sa mi, že by sa mi niekto prihováral, keď som napr. čakala v rade v obchode a pod., čo som vítala, aj keď možno z hľadiska zdokonaľovania sa v jazyku a konverzácii by mi to určite prospelo.

Minulé leto ma prišla navštíviť spolužiačka z Nemecka, ktorá so mnou zdieľala nástrahy nóřčiny a toto leto môj priateľ Nóř. Obaja boli prekvapení z ich mylných predstáv o Slovensku.

Dva roky na spoznanie jednej krajiny nestačia, preto stále využívam dostupné materiály o Nórsku, turistického sprievodcu a informácie z dennej tlače.

Nóri, tak ako aj iné národy, majú svoje chyby, ale v globáli sú to príjemní, srdeční a inteligentní ľudia. Veľmi rada sa do ich krajiny, ak budem mať tú možnosť, budem vracáť.

Dana Mičková

Trochu histórie

Známy slovenský básnik, publicista a novinár Ján Smrek (1898-1982) uverejnil začiatkom roku 1939 v časopise *Elán* článok "Hviezda od severu", v ktorom sa vyznal, ako inšpirujúco na neho zapôsobili kontakty s nórskou kultúrou. Vychádzal predovšetkým z osobnosti spisovateľa Bjørnstjerne Bjørnsona a jeho obrany slovenského národa v r. 1907, no veľmi pozitívne sa vyslovil aj o nórskom národe ako celku.

Uverejňujeme tu tento Smrekov článok, ináč zaradený do dvojzväzkového výberu autorovej publicistiky (*Sme živý národ I.+II.*, vyd. Literárne informačné centrum, Bratislava 1999), keďže si myslíme, že tu ide o zaujímavý historický doklad o nórskejších stopách a ohlasoch v slovenskej kultúre a spoločnosti. Ján Smrek začína svoje zamyslenie konštatovaním, že pár mesiacov predtým sa pre "známe udalosti" nepodarilo položiť základný kameň Bjørnsonovho pomníka v Bratislave. Zrejme sa tu naráža na vzrastajúce politické napätie vo vtedajšom Česko-Slovensku, ako aj na medzinárodnej scéne. Dnes vieme, že v Bratislave na Bjørnsonovej ulici je už dávno Bjørnsonova pamätná tabuľa, jeho reliéfový portrét, ako aj citát z jedného jeho polemického článku. Na presné znenie citátu sa nepamätám, no hovorí sa tam o.i. o tom, že "proti slovanstvu sa nedá násilím bojovať". Spomínam si, že tesne po sovietskej okupácii Československa v r. 1968 tam ktosi kriedou pripísal: "Ale ani Slovan proti Slovanovi!"

Ak si dobre spomínam, pamätnú tabuľu s Bjørnsonovým portrétom odhalili v r. 1946. Keď pred takými 15-20 rokmi nórska televízia vysielala staré nórske filmové žurnály, mal som šťastie vidieť reportáž z odhalenia tabule s veľmi žičlivým nórskeým komentárom. Dnes by si veru nórske masmédiá podobnú udalosť na Slovensku sotva povšimli.

Dovolím si tu pripojiť ešte jednu osobne ladenú spomienku. Moja dnes už nebohá teta bola členkou speváckeho zboru, ktorý pri odhalení tabule spieval o.i. nórsku hymnu "Ja, vi elsker". Vždy s veľkou hrdosťou spomínala na túto udalosť a keď som r. 1969 prišiel do Nórska, požiadala ma, aby som jej zohnal text tejto hymny. Bol som prekvapený, keď mi mnohí Nóri, s ktorými som vtedy pracoval v istej fabrike v Oslo, povedali, že oni ten text nepoznajú... Nakoniec mi ho zohnal jeden Fin (!). Spomínaná teta mi zase potom poslala slovenský preklad nórskej hymny, ktorý pri slávnosti r. 1946 taktiež spievali. Až o veľa rokov neskôr som sa dozvedel, že autorom prekladu bol známy slovenský literárny vedec, básnik a germanista Rudo Brtáň (1907-1998). Keď som sa s ním osobne stretol r. 1998 v Budmericiach, rozprával mi s neskrývanou úctou a nadšením o Nórsku, ktoré navštívil niekedy okolo r. 1930.

I.Č.

Hviezda od severu

Ján Smrek

Minulej jesene mal byť v Bratislave položený základný kameň pomníka Bjørnstjerne Bjørnsonovi. Známe udalosti túto slávnosť prekazili. To však neznačí, že celý plán postavenia pomníka padol – vďačný slovenský národ splní, čo si predsavzal.

Medzitým chceme duchom, akým bol pre nás Bjørnson, stavať monumenty vo svojich srdciach. Veď ak niekedy, tak teraz, keď na nás (a rovnako i na národ český) zaľahol určitý splín z osihotenosti, záдумčivosti z rezignácie, vieme oddane spievať svoj chorál: Sláva šľachetným. Dnes z dvojnásobnou túžbou hľadáme ich, tých šľachetných, kde sú – lebo oni môžu zachrániť našu vieru vo veľmoc, ktorá sa volá svedomím sveta.

Aké šťastie, že v týchto svojich vigíliách jednako máme pred kým zapáliť svoju voskovicu! Aké šťastie, že si na svojom stiesnenom, zúženom nebi môžeme rozžiariť napr. meno Bjørstjerne Bjørnsona!

Na tomto mieste nebudeme podávať históriu toho, čo pre nás Bjørnson vykonal. Kultúrnemu slovenskému človeku sú to veci známe, jestvujú o tom nielen podrobné články, ale i knihy. Na tomto mieste chceme len vydestilovať z osobnosti Bjørnsonovej to, čo sa nám nesporne núka ako *jasný životný program*.

Severskí historici od Bjørnsona datujú kultúrnu veľkosť malého nórskeho národa. Napr. Georg Brandes hovorí: "Dnešný nórskeý národ nie je mysliteľný bez Bjørnsona. On stvoril národné povedomie Nórov." Iní naznačujú, že nórskeý národ, predtým neotesaný, hrubý, stal sa pôsobením vodcov, akým bol Bjørnson, jedným z najvzdelanejších národov sveta.

Slovenskí spisovatelia a duchovní tvorcovia, tu je váš program! Bud'te Bjørnsonmi! Urobte zo slovenského ľudu to, čo on urobil z nórskeho!

A sám nórskeý národ nech sa stane vo všetkom príkladom národu nášmu. Počtom sme mu asi rovnocenní, hľad'me sa aj inak utvárať na jeho obraz. Malý nórskeý národ má vlastnosti, ktoré práve v dnešných krčoch medzinárodného ducha robia ho zrovna majákom nad morom ostatných národov. Jeho absolútna sloboda duchovná a fyzická *nie je v najmenšom spore* so slobodou iných. Čo z neho vychádza, to sú všetko lúče ultrafialové, to je všetko ozón vysokých a čistých polôh.

S týmto národom už i v mene jeho proroka Bjørnsona, ktorý nielen naň, ale i na nás ďalekých a neznámych, ponížených a urazených, rozliat svoje svetlo – s týmto obdivuhodným národom hľad'me my čo najväčmi spodobniť sa. I náš kraj, i naša duša má mnoho spoločného s charakterom jeho zeme a jeho duše, ako on má svoje hrdinské ságy, my máme svoje hrdinské sny. V jeho znamení, v znaku najvyššej slobody a kultúry, premieňajme svoje sny na skutočnosť.

Múdre by bolo, keby odteraz každý slovenský vzdelanec, ktorý má možnosť ísť sa prevetrať do cudziny, zamieril svoju cestu do Nórska. Nech je to vôbec našou novou ambíciou: poznať Nórsko vlastnými očami a urobiť jeho národ svojou láskou, vzorom i oázou. Keď žijeme za tým, čo je ľudsky dobré, šľachetné a vznešené, prečo by *Pokračovanie na ďalšej strane...*

Pokračovanie z predchádzajúcej strany...

sme tápali inde, keď nám to môže dať Bjørnsonova vlast', tá severská krajina, zemepisne nám ďaleká, ale citovne blízka, zvrchovane altruistická a nefalošná? Urobme z Aulestadu svoju Mekku, z celého Nórska svoje Atény. Choďme sa tu mravne a kultúrne sýtiť, a keď treba i očisťovať. I tak v dnešnej Európe niet pre nás inej spásy než v myšlienke *súdržnosti malých národov*. Slovanská myšlienka neumrela, ale spí – my však budme pružní a vykročme! Nájdime v národe, ako je nórsky, svoj ideál. Boli by sme predčasne mŕtvi, keby sme netúžili za svetovosťou – nájdime ju vo svojom vyšvihnutí sa k Nórom!

Bjørnsonov čin v prospech nášho národa pred tridsiatimi rokmi je historická skutočnosť. Ale i keby toho činu nebolo, museli by sme si dnes Bjørnsona *objaviť*. Ako svetlo v tmách. Lebo sme v situácii, keď z každého slovenského človeka musí sa stať *osobnosť*. Nestačí nám byť národom osôb, treba nám byť národom osobností, aby sme vedeli vydržať ten úžasný tlak na náš kus tej drahocennej zeme, ktorá sa nachádza na najexponovanejšom mieste Európy. Na šťastie Bjørnson sa nám zjavil sám, aby nám dal predstavu moderného Mojžiša, ktorý pre svoj národ vedel najst' *spolahlivú* cestu do zeme zaslúbenej. Je to cesta výchovy k vlastnej dokonalosti, ktorá národ nevedie k mocenskej, ale duchovnej expanzii – teda cesta spravodlivosti. Na túto cestu koniec koncov musia sa dostať všetky národy, ak sa celý tento svet nemá stať ozajstným slzavým údolím raz pre jedných, raz pre druhých.

Túto cestu, Bjørnsonom a potom celým nórskeým národom ukázanú, nastupujeme dnes my. Aby sme na to nezabúdali, pestujeme na Slovensku kult Bjørnsona v čo najväčšej miere. Nech je to však nielen kult formálny, ale obsahový. Preto nebude stačiť pomník v Bratislave ani skalný reliéf v Demänovskej doline – Bjørnson musí sa hlboko vryť do samých srdc. On, severan, nech sa stane našou hviezdou od severu, polárkou, ktorá nikdy nesklamala jedného moreplavca.

V tomto vedomí odkazujeme dnes do Nórska svoj pozdrav. Sme národ svojprávny, ale nie sme ešte cementom, ktorý už stvrdol. Sme kovom, ale nie sme ešte oceľou. Najprv sa musí individuálne pretaviť každý náš človek, aby ho potom s pýchou a pravou bezpečnosťou mohla nosiť naša tisícročná dedičná zem. Akí chceme byť? Prepáčte nám, priatelia v Nórsku, našu ctižiadosť: chceme i my byť ako národ Bjørnstjerne Bjørnsona, chceme byť druhým národom Bjørnsonovým!

(1939)

Eidsberg-dansere tok Slovakia med storm

Leikarringen fra Eidsberg gjorde stor lykke i Slovakia. I sine norske bunader og med en dansekultur helt annerledes enn hva mellom-europeerne er vant til, vakte danserne stor oppmerksomhet.

Leikarringen i Eidsberg, sammen med et reisefølge på i alt 44 personer fra Indre Østfold, deltok på en danse- og musikkfestival i Krakovany.

Bygden ligger cirka 8 mil nordøst for den slovakiske hovedstaden Bratislava. Turen var en gjensitt fra besøket i fjor da 40 slovakiske dansere, musikere og sangere var med på 17. mai feiringen i Trøgstad og Mysen.

BU ringen Eidsberg gjorde stor lykke med sin oppvisning i den slovakiske bygden. I sine bunader og naturligvis med en helt annen dansekultur innen folkedans, vakte danserne stor oppmerksomhet. Leikarringen var i aksjon både lørdag og søndag i forrige uke.

Det ble lagt opp til en del andre utflukter under besøket i Krakovany, med besøk i Bratislava, gårdsbesøk og besøk i en kirke.

Turen gikk også innom Krakow i Polen, Budapest, Wien og Praha – med guidede bussturer og besøk på kjente plasser rundt om i disse byene. Det ble mange spennende og fine opplevelser på turen, som avsluttet programmet med en konsert i Praha.

Et utdrag fra beretningen av Ellen og Jørgen Glende:

Fra Krakow satte vi kursen mot Slovakia og Krakovany. Dit kom vi ca. kl. 22. om kvelden og ble mottatt på en aldeles overveldende måte med musikk, middag, og gaveoverrekkelser. Ordføreren var også til stede og ønsket oss velkommen. Michal Sedlák fulgte oss til hotellet med sang og musikk hele veien.

Dagen etter bar det av gårde til Bratislava. Eva Sedláková, som var med som tolk hit til Trøgstad i fjor var også med nå. Vi ble tatt med på en byvandring rundt om i den gamle bydelen, og det slo en, når man hadde vært der for 7 år siden at mye var pusset opp og satt i stand slik at det skulle se pent ut. På vei hjem fikk vi lunsj på et aldeles nydelig spisested ute på landet. Vel tilbake i Piešťany besøkte vi et spa-hotell før vi gjorde i stand til festivalen om kvelden. Danserne pyntet seg i bunader og vi andre satte også det peneste reiseantrekket vi hadde med oss. Så fikk vi oppleve en kveld av de helt store. Det ene innslaget etter det andre med sang, musikk og dans overvældet alle i reisefølget. En uforglemmelig kveld. Vår leikarringen gjorde også lykke.

Søndag morgen opprant igjen til vakkert og varmt vær. Våre verter hadde ordnet med et gårdsbesøk til Michal Sedlák for de som ønsket det, og et kirkebesøk for de som ønsket det. Undertegnede var i privat besøk hos familien Hammel og hans nabo Bielik, og vi hadde det meget hyggelig. Denne dagen startet festivalen med et opptog gjennom gatene i Krakovany. Hele vårt reiseselskap var med, som ellers besto av de forskjellige aktørene i festivalen. Et fint skue med alle de folke-draktene som var i bruk. Igjen en stor festivaldag. Etter avslutning med broddering og alle gode ønsker startet vi på vei til Budapest.

V Trondheime prebehla v marci kultúrna akcia "Slovenský marec v Trondheime". V česko-slovenskom dvojtyždenníku Mosty vyšla o tomto podujatí rozsiahla reportáž – nás zaujali dojmy, ktoré si slovenskí účastníci z krátkej návštevy Nórska odniesli domov.

Hudba i dobré víno roztopia aj Nórov

"Myslím, že Nóri sú dosť introvertní, žijú väčšinou na samotách, do práce chodia niekedy aj stovky kilometrov a možno táto robota i prohibícia ich zväzuje, ale cez víkend sa veru vedia patrične uvoľniť. Od pondelka do piatku sú síce celkom pohltení prácou, ale už v piatok vyťahujú všetko, čo sa dá, zapratávajú ulice zlacneným tovarom a okolo tretej sa začína demonštrácia, kde sa prezentujú všetky spoločenské združenia. Nasleduje jedno heslo za druhým, napríklad *Sme proti lovu veľrýb!*, *Sme za Američanov!*, *Sme za Busha!*, ale aj *Sme proti privatizácii!*, iné sa týkajú žien či slobody zvierat a za každým kráča asi desaťčlenná hŕstka, nechýbajú ani moslimi. A len čo sa skončí sprievod, začínajú sa bakchanálie," vykresľuje trondheimský víkend Kazo Kanala. "V uliciach je veľmi živo skutočne až do rána," pridáva Zuzana Homolová a Ján Lörincz si neodpustí poznámku: "Zato v sobotu je celé mesto ako vymreté, všade sa povaľujú odpadky a prázdne fľaše. V piatok hýria, v sobotu spia, v nedeľu sa kajú a chystajú do roboty... Ale vážne: Nóri nie sú uzavretí v tom zmysle, že by boli chladní, ale dlhšie im trvá, kým sa otvoria. Akoby ich okolitý svet veľmi nezaujímal, treba ich poriadne potriasť, aby sa zobudili a je to tvrdý oriešok, ako ich načať. No keď už raz nadviažu kontakt, potom sú otvorení, normálni. Posledný večer, keď hral Andrej Šeban, ľudia úplne zmäkli, priam šaleli. Ale chvíľu trvalo, kým sme to dosiahli."

Čo ešte zaujalo Kaza Kanalu? "Po dlhej, namáhavej ceste a prebdenej noci sme boli veľmi príjemne prekvapení, že na rannom švédskom stole boli slanečky. Vrhli sme sa na ne, a v tú chvíľu sme si uvedomili, že v Nórsku je všetko sladké. To neboli slanečky, ale sladulienky. Všetko – chlieb, syr, kečup, olej – všetko bolo sladké! Dokonca aj halušky, ktoré pripravili naši kuchári, boli sladké, lebo aj múka je sladká. Ono to predávkovanie cukrom bolo vidieť aj na miestnych krásaviciach: dievčatká s malíčkymi nosíkmi a pehavými líčkami majú veľmi široké boky. Myslel som si, že idem kamsi do Eskimácka, za ťažké peniaze som nakúpil to najteplejšie oblečenie, dokonca aj spodky, ktoré som nikdy v živote nenosil. A tam bolo celkom príjemne. Nebola tam horúčava, no tieto dievčatká už nosili kratučké nohavice, kratučké tričká a medzi nimi vykukali "mišelinky", takže všetky babulienky boli také bambulaté."

Ako charakterizuje Nórov Zuzana Homolová? "Nórsko je bohatá krajina, ale u lepšie situovaných ľudí to nebije tak do očí ako u nás, kde chodia ovešaní zlatom a vozia sa na drahých autiakoch. Trondheim je starobylé mesto, jeho centrum je vlastne dedinka s jednoposchodovými drevenými domami a palácmi, ktoré si nesmierne cenia a opatrujú. Mesto má veľmi pokojný a ľudský rozmer, je čisté, vydláždené, sú v ňom parky, zeleň, kamenné kostolíky a najsevernejšie postavená nádherná kamenná

katedrála, už spomínaný Nidarosdóm. Paláce nebývajú ohradené vysokými múrmi, akými si u nás obklopujú príbytky bohatí ľudia. Všetko je otvorené a ten blahobyt vidno skôr v niečom inom. Kamkoľvek vojdete, či už do obchodu, do krčmy, nestúpate na talianske kachličky ako v našich exkluzívnych priestoroch, ale drevenú podlahu, obklopí vás krásny nábytok, nádherné jednoduché zariadenie. Každú chvíľu tam niekto pobehuje s metlou, upratuje. V tom cítiť tú kultúru a blahobyt, aj v perfektné vybavených, priam sterilne čistých sociálnych zariadeniach – a o to ide."

Zaznamenala Tereza Ljubimovová

Výber uverejnený s dovoľením redakcie Mosty

Do redakcie nám často chodia listy so žiadosťami o informácie a pomoc pri získaní práce v Nórsku. Uverejňujeme jednu z nich – ilustruje pohľad a situáciu mnohých mladých ľudí na Slovensku. (meno zmenené redakciou)

Dobrý deň,

Volám sa Jano Slovák a žijem v Bratislave. Nedávno som si prezeral vašu web stránku, pretože sa zaujímam o Nórsko a chcel som sa dozvedieť niečo o komunite Slovákov, ktorí tam žijú. Veľmi ma zaujali vami zverejnené informácie ako aj fotografie a časopis Budzogáň. Už nejaký čas sa spolu s mojou partnerkou Luciou zaujímate o život a prácu v zahraničí, nakoľko vnútropolitický, ekonomický a sociálny vývoj našej Slovenskej republiky je v dosť neuspokojivom stave. Týmto nechcem naznačiť, že nie som hrdý na naše Slovensko a na to, že som Slovák, ale žiaľ ako mladý človek a mladá začínajúca rodina nemáme veľmi na výber. Žiaľ bohu, Slovenská republika nám ako mladým a perspektívnym ľuďom, ktorí chcú niečo pre ňu a v nepodstatnom rade do budúcnosti hlavne pre seba a aj pre svoju rodinu urobiť, neposkytuje skoro žiadne možnosti. Preto sme sa spoločne rozhodli vycestovať do zahraničia za prácou a zdokonalením sa v anglickom jazyku.

Sme mladý pár, zamestnaný a žijúci v spoločnej domácnosti v Bratislave. Ja mám 28 rokov, mám ukončené vysokoškolské vzdelanie - stavebná fakulta - cestné staviteľstvo. Moja partnerka Lucia má 22 rokov, má ukončené stredoškolské vzdelanie - obchodná akadémia a pomaturitné dvojročné štúdium sociálnej opatrovnícky.

Na konzuláte Nórskeho kráľovstva v Bratislave nám oznámili, že pobytové a pracovné víza do Nórska môžeme dostať až keď získame prácu v Nórsku. Chceli by sme Vás touto cestou poprosiť o radu, prípadne o pomoc ohľadne možnosti získania zamestnania v Nórsku. Sme pevne rozhodnutí vycestovať za prácou, takže každá rada, alebo pomoc nám veľmi pomôže.

Veľmi pekne Vám ďakujeme za pochopenie.

S pozdravom Jano a Lucia

Milan Rúfus po nórsky

Do zoznamu prekladov slovenskej literatúry do nórsčiny pribudol na jar tohto roku výber z tvorby popredného súčasného slovenského básnika Milana Rúfusa (nar. 1928), ktorý vyšiel pod názvom *Logna lyner, døyv*, čo je nórske znenie Rúfusovho verša "Blýska sa ticho, tlmene". Básne do novonórsčiny (nynorsk) preložil nórsky novinár, publicista, prekladateľ a kultúrny organizátor Egil Lejon, striedavo žijúci v Nórsku a na Slovensku. Knižku, ktorú vydalo vydavateľstvo Forlaget propria manu, ilustroval slovenský výtvarník Juraj Peressényi. Záujemci si ju môžu kúpiť v nórskejších kníhkupectvách. Uvádzame tu Rúfusu básne "Pán Bjørnson" v slovenskom origináli i v nórskom preklade Egila Lejona.

Norsk-slovakisk forum

Dňa 16. júna tohto roku bol, pod vedením Jana Zimu, v Oslo založený nový spolok, ktorý pravdepodobne združuje aj slovenských krajanov v Nórsku. Dúfame, že medzi krajanmi a oboma spolkami bude vládnuť priateľská a ústretová atmosféra, ktorá otvorí cestu k spolupráci v prospech celej krajanovej komunity v Nórsku.

Kontaktná adresa pre eventúálnych záujemcov:

Norsk-slovakisk forum
Pilestredet Park 32
0176 Oslo

Milan Rúfus

Pán Bjørnson

Kto o nás rozpovie,
ak my sme nemí?
Všetko je, kde má byť:
voda je v okove,
studňa je v zemi –
všetko je pri sebe.

Len my sme mimo.
V tíšine posunkov,
v jazyku mímov.

Kto si nás prečíta
a za nás povie,
pán Bjørnson...?

Ved' i tá
večnosť je v slove.
Kto jej raz dosvedčí
pred božím kreslom
stádočko bez reči?

Slovensko bez slov.
Pán Bjørnson.

(1992)

Milan Rúfus

Herr Bjørnson

Kven skal tala om oss,
om me er stumme;
Alt er kvar det skal ver':
vatnet i vassbøtta,
kjelda i jorda –
alt hev sin stad.

Berre ikkje me.
I tagnad av fakter,
i språk av mimikk.

Kven skal lesa vår lagnad
og i vår stad kviskre
herr Bjørnson...?

Når det kjem til stykket
er all æva i ordet.
Kven skal so vitna
framføre høgsete til Gud,
veslehjorda utan røyst?

Slovakia utan ord.
Herr Bjørnson.

Preložil Egil Lejon

NORSK RESYMÉ

Positive inntrykk fra et norgesopphold av en au-pair jente, Dana Mičková - I 1939 skrev den slovakiske dikteren Ján Smrek en anerkjennende betraktning om Bjørnstjerne Bjørnson og norsk kultur. Artikkelen trykkes her i sin helhet, med en innledning av Ivan Čičmanec (I.Č.). - Den norske dansegruppen Leikarringen i Eidsberg har opptrådt i Slovakia i vår. Jørgen Glende forteller om gruppens vellykkede Slovakia-besøk. - Terézia Ljubimovová skriver om inntrykkene noen slovakiske kunstnere fikk i Trondheim i anledningen av Slovakisk mars i denne norske byen. Teksten er et utdrag av artikkelen i den slovakiske ukeavisen Mosty. - Et utvalg av diktene til den slovakiske lyrikeren Milan Rúfus er kommet ut på norsk. Boken heter *Logna lyner, døyv* og det er Egil Lejon som står for oversettelsen. Vi trykker et av Rúfus' dikt, "Herr Bjørnson", både på slovakisk og på norsk. - Norsk-slovakisk forum, en ny forening for slovakere og Slovakias venner, er blitt grunnlagt. Ledelsen i Norsk-slovakisk forening uttrykker ønske om gode kontakter og samarbeid.